

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820200197
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5820200197.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Andreja Kekelyho, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: F. O., nar. XX.XX.XXXX, Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, deti rodičov: matky P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, D., t.č. Q. O. XXX, XXX XX D., právne zastúpenej JUDr. Luciou Krausovou, advokátkou, so sídlom W. XXX/XX, XXX XX A., a otca F. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX XXX XXX D., právne zastúpeného Mgr. Gabrielom Vonsom, advokátom, so sídlom O. XXX, XXX XX A., o návrhu otca na zníženie výživného k maloletým deťom, v štádiu rozhodovania o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č.k. 12P/7/2020-39 zo dňa 20. februára 2020, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Námestovo č.k. 12P/7/2020-39 zo dňa 20. februára 2020 p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd v zmysle § 366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „CMP“) nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil otcovi maloletých detí povinnosť prispievať na výživu maloletého F. O., nar. XX.XX.XXXX, a maloletej Q. O., nar. XX.XX.XXXX, každému z maloletých detí sumou zodpovedajúcou výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a o doplnení niektorých zákonov, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok I.), s tým, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod identickou sp. zn. 12P/7/2020 (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 04.02.2020 bolo súdu doručený návrh otca maloletých detí vo veci samej na zníženie výživného na maloletého F. O., nar. XX.XX.XXXX, a maloletú Q. O., nar. XX.XX.XXXX. Súčasťou uvedeného podania bol aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd znížil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého F. O., nar. XX.XX.XXXX, a maloletú Q. O., nar. XX.XX.XXXX, na výšku 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom podania návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

3. Preskúmaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v spojení so skutočnosťami známymi súdu z jeho úradnej činnosti, (konkrétne zo spisového materiálu Okresného súdu Námestovo vedeného pod sp. zn. 3P/9/2018), mal prvoinštančný súd preukázané, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 3P/9/2018 zo dňa 27.09.2018. Tým istým rozsudkom bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletého F. sumu 120,00 Eur mesačne a na maloletú Q. sumu 110,00 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Z predložených potvrdení o vklade hotovosti na účet ako aj z výpisov z účtu mal súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení osvedčené,

že otec si svoju vyživovaciu povinnosť voči obidvom deťom plnil minimálne do decembra 2019, z toho niektoré mesiace aj nad rámec schválenej rodičovskej dohody, t.j. nesnažil sa vyhýbať svojej zákonnej vyživovacej povinnosti. Z predložených lekárskejších správ vyplynulo, že otec dňa 07.12.2019 prekonal infarkt myokardu. V dôsledku neho trpí organickým psychosyndrómom prejavujúcim sa najmä poruchou pamäte a spomaleným psychomotorickým tempom.

Z lustrácie v Sociálnej poisťovni mal konajúci súd osvedčené, že otec poberá dávku v nezamestnanosti vo výške 284,00 Eur mesačne. Porovnaním situácie v čase schvaľovania rodičovskej dohody v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 3P/9/2018, ktorou bola okrem iného určená aj výška výživného na maloleté deti a situácie v čase vydania uznesenia okresného súdu o neodkladnom opatrení mal prvoinštančný súd osvedčenú zmenu pomerov na strane otca. Zdravotný stav otca sa totiž zhoršil natoľko, že v súčasnosti nie je schopný sám sa živiť. Pri určení výživného je súd povinný prihliadať popri odôvodnených potrebách osôb oprávnených výživou (maloleté deti) aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery osoby povinnej výživou (otec). Schopnosti a možnosti otca dosahovať príjem svojou činnosťou sú prinajmenšom dočasne veľmi obmedzené, ak nie úplne nemožné. Na základe toho okresný súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia považoval za dôvodný a v celom rozsahu mu vyhovel. Účinnosť nariadeného neodkladného opatrenia prvoinštančný súd určil v zmysle § 330 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP do právoplatného skončenia konania vo veci samej, predmetom ktorého je návrh otca na zníženie výživného vo vzťahu k maloletým deťom.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletých detí, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Odvolateľka akcentovala, že zhoršený zdravotný stav si otec maloletých detí zapríčinil sám nadmerným požívaním alkoholu a fajčením. Životný štýl otca maloletých detí bol opakovane riešený aj v súvislosti s rozvodovým konaním vedeným na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 3P/9/2018, a tiež v konaní o zákaze vstupu otca maloletých detí do rodinného domu vedenom na tom istom súde pod sp. zn. 5C/27/2018. Skutočnosti o zdravotnom stave otca maloletých detí a spôsobe jeho života boli súdu známe aj zo správy kolízneho opatrovníka, na ktoré však súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní neprihliadol. Ďalej odvolateľka uviedla, že v novembri 2019 prestal otec splácať hypotéku.

Po tom, ako ju kontaktovala banka, bola matka maloletých detí nútená uhrádzať i splátky hypotéky, v dôsledku čoho sa jej finančná situácia zhoršila. Prílohu odvolania matky tvorili listiny preukazujúce vklad matky na účet banky dňa 06.12.2019 vo výške 244,47 Eur, bankový prevod zo dňa 21.02.2020 vo výške 245,00 Eur s poznámkou „P. O.“ a bankový prevod zo dňa 04.03.2020 vo výške 240,00 Eur s poznámkou „O. P. M.“.

6. Kolízny opatrovník v reakcii na odvolanie matky maloletých detí uviedol, že na strane otca došlo k poklesu príjmu z dôvodu jeho zdravotných problémov. Otec však vo svojom návrhu uviedol nesprávne informácie, že z dôvodu zdravotného stavu je bez príjmu. Vykonaným zisťovaním kolízny opatrovník zistil, že otec detí je od 04.12.2019 evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Od uvedeného dňa je mu priznaná dávka v nezamestnanosti v sume cca 324,00 Eur mesačne, ktorá mu bude vyplácaná po dobu, pokiaľ bude evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, maximálne však 6 mesiacov t.j. do 04.06.2020. Ďalej kolízny opatrovník uviedol, že u matky maloletých detí tiež dôjde k poklesu príjmu. Z dôvodu mimoriadnej situácie zapríčinenej šírením koronavírusu COVID-19 od 20.03.2020 matka nevykonáva prácu. Z odvolania matky taktiež vyplynulo, že v mesiaci december 2019 prestal otec uhrádzať hypotekárny úver, ktorý slúžil na výstavbu rodinného domu, v ktorom v súčasnej dobe býva sám a matku tak zaťažil platením tohto úveru mesačne v sume 240,00 Eur. S poukazom na uvedené skutočnosti kolízny opatrovník maloletých detí súhlasil so znížením výživného, avšak nie na minimálnu zákonom stanovenú výšku.

7. Všetky vyššie uvedené podania boli doručené účastníkom konania. Ďalšie podania v rámci odvolacieho konania súdu predložené neboli.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 CMP a toto rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

9. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom

rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 236 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní primárne obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

10 Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Na účely Civilného mimosporového poriadku sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie, ak z povahy veci nevyplýva inak (§ 2 ods. 2 CMP).

12. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

13. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP).

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (§ 62 ods. 3 Zákona o rodine).

16. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma 95,96 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené neplnoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

17. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu nepredstavuje rozhodnutie vo veci samej, ale jedná sa o rozhodnutie súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš pravdepodobné. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom vydaného neodkladného opatrenia.

18. V konaní o nariadení neodkladného opatrenia zisťuje súd len elementárne skutočnosti, ktoré majú byť základom pre nariadenie neodkladného opatrenia. Úlohou konajúceho súdu bolo v danom prípade posúdiť otázku dočasnej zmeny výživného na základe osvedčených skutočností, ktoré sa javili ako nanajvyš pravdepodobné. Nebol tu priestor na vykonávanie rozsiahleho dokazovania, keďže by to poprelo podstatu a logiku neodkladného opatrenia ako rýchleho nástroja na úpravu právnych pomerov účastníkov konania. Prvoinštančný súd tak musel svoje posudzovanie predmetnej právnej otázky, s prihliadnutím na časové hľadisko rozhodovania o neodkladnom opatrení, „obmedziť“ len na hodnotenie vyjadrení účastníkov konania v ich podaniach. Zároveň bolo úlohou okresného súdu pri rozhodnutí vychádzať zo stavu osvedčenému v čase vydania uznesenia (§ 329 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

19. Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že otec v rámci predložených listinných dôkazov osvedčil, že v čase vydania napadnutého uznesenia existovali skutkové dôvody pre dočasnú úpravu vzťahov medzi účastníkmi konania formou neodkladného opatrenia.

20. V zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

21. Treba zdôrazniť, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí vo veci samej, okrem prípadu, ak nevyhnutá miera je súčasne limitom schopností a možností povinného. Výrok neodkladného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia, výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného.

22. V štádiu konania o nariadení neodkladného opatrenia zisťuje súd len elementárne skutočnosti, ktoré majú byť základom pre nariadenie neodkladného opatrenia. Samotný zákon obmedzuje rozsah určeného výživného len na nevyhnutnú mieru, ktorá vo vzťahu k rodičovi dieťaťa znamená jeho zaviazanie len na úhradu základných potrieb oprávnenej osoby - v danom prípade maloletých detí. V tomto štádiu konania (o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia) neboli osvedčené žiadne mimoriadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na určenie inej výšky vyživovacej povinnosti otca, než výšky žiadanej otcom maloletých detí. Pre dočasné zabezpečenie základnej výživy maloletých podľa § 366 CMP preto postačuje uloženie povinnosti otcovi platiť výživné v nevyhnutnej sume, v rozsahu zákonom regulovaného minimálneho výživného podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine v spojení s § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime.

23. Pokiaľ matka v rámci svojho oprávneného prostriedku poukázala na spôsob života a životný štýl otca maloletých detí či svoje aktuálne majetkové pomery, jedná sa o skutočnosti, ktoré budú mať relevantný vplyv na rozhodovanie súdu vo veci samej. Výška výživného na maloleté deti sa však vždy odvíja od životnej úrovne ich rodičov. V danom prípade mal prvoinštančný súd pri svojom rozhodovaní osvedčené skutočnosti o rapídnom zhoršení zdravotného stavu otca maloletých detí s nepriaznivým dopadom na jeho pracovný potenciál i finančnú situáciu, následkom čoho neodkladné opatrenie spočívajúce v dočasnom znížení vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom nariadil.

24. Kolízny opatrovník maloletých vo vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na aktuálny príjem otca maloletých detí v súvislosti s jeho zaradením do zoznamu uchádzačov o zamestnanie. Bez ohľadu na skutočnosť, že toto svoje tvrdenie žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, uvedená dávka v sume 324,00 Eur mesačne ako jediný príjem otca maloletých detí podľa názoru odvolaciemu súdu nemení situáciu od rozhodovania okresného súdu, ktorý mal osvedčený príjem otca vo výške 284,00 Eur tak zásadným spôsobom, aby bolo vhodné nariadené neodkladné opatrenie modifikovať. Navyše hypotekárny úver, ktorý si zobrali manželia počas trvania manželstva, je ich spoločným dlhom. Netreba tiež opomínať fakt, že jeho splácanie niektorým z bývalých manželov po rozvode manželstva je následne zohľadňované pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Z obsahu spisového materiálu je však zrejmé, že aktuálne otec nie je schopný tento dlh voči banke splácať.

25. Žiada sa dodať, že závery konštatované v tomto rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neprejudikujú rozhodnutie vo veci samej, v ktorom môžu byť vykonané dôkazy v širšom rozsahu na preukázanie tvrdých skutočností, ktorými sa bude prvoinštančný súd v plnej miere zaoberať, vrátane tých, ktoré boli účastníkmi produkované v tomto štádiu konania.

26. O trovách odvolacieho konania krajský súd nerozhodoval, pretože v zmysle návrhu otca na súde prebieha aktuálne aj konanie o veci samej, ktoré doposiaľ nie je skončené (§ 58 CMP).

27. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).